

Krasotí d'ívstva tvojeho

ΚΡΑΣΟΤΉ ΔΊΚΣΤΒΑ ΤΒΟΕΓΩ

Samopodoben 3. hlasu BR

Pramene

RI: ZM, KI, SI, L1709, L1816, J056, J672, J1037, I80
Prostopenie: J1087=Choma, Bokšay, Orosz, Bobák, Krajnyák
Rumunská paralela: Cunțanu

Podľa vzoru „Krasotí d'ívstva” je na utierni predpísaný spiev štyroch sedálnov. Väčšina rut. irmologionov však uvádza všetky sedálly 3. hlasu znotované bežnou sedálnovou melódiou. V katalógu samopodobnov sa osobitná melódia tohto sedálnu nachádza zriedka. Zvláštne pritom je, že vo viacerých rukopisoch nachádzame rovnakú melódiu s textom „Boh Hospód” alebo dokonca s textom tropára 3. hlasu.

Ruténsky nápev „*Krasotí d'ívstva*“, živý aj v prostopení, sa nepodobá na byzantské melódie tohto samopodobenu;¹ naopak, viacerými črtami prezrádza blízku spriaznenosť s ruténskou tropárovou melódiou. Všetky tieto skutočnosti nás vedú k presvedčeniu, že ruténska melódia, dnes tak neodmysliteľne spojená s textom „Krasotí d'ívstva“, je pôvodne alternatívnym tropárovým nápevom.

© 2009 irmologion.nfo.sk

¹ Jedinou výnimkou je Cunțanov nápev – najskôr relikť „bulharskej“ melódie, ktorý nebol nahradený novším byzantským nápevom.

Text samopodobenu a ďalších sedálnov nedeľnej utierne

Τὴν ω-ραϊό-τη- -τα 6
τῆς παρθενίας σου, 6
καί τό υπέρλαμπρον 6
τό τῆς αγνείας σου, 6
ο Γαβρι-ήλ καταπλαγείς 8 εβόα σοι Θεοτόκε, 8
Ποίόν σοι εγκώμιον, 7
προσαγά-γω επ-άξιον, 8
τί δέ ο-νομάσω σε; 7
απορώ καί εξίσ-ταμαι, 8
δι-ό ως προσετάγην βοώ σοι. 10
Χαί-ρε η Κεχα-ρι- τωμένη. 9

Κρασοτѣ дѣвства твоєгѡ,
и пречѣстлої чистотѣ твоєї,
Гавріїлаз оудивѣла, * вопїаше тѣ бѣ:
κδ̅ю тѣ поχвалѣ принеѣ доустόηηδ̅ю;
чтѡ же вознменѣю тѣ; не доумѣваю и оужаляюса.
тѣмже ѡκω повеѣнз бѣхз, вопїю ти:
рад̅ѣса бл̅годѣтнаа.

Τό αναλλοίωτον τό τῆς θεότητος,
καί τό εκούσιον πάθος σου Κύριε,
εις εαυτόν καταπλαγείς, ο Ἄδης επωδύρετο.
Τρέμω τήν τοῦ σώματος, μή φθαρείσαν υποστάσιν,
βλέπω τόν ἀόρατον, μυστικῶς πολεμοῦντά με,
διό καί οὐς κατέχω κραυγάζουσι, 11
Δόξα Χριστέ τῆ Αναστάσει σου. 10

Нензмѣннагв бѣжестѣлѣ,
и бѡльннѣа стрѣстѣ твоєѡ гд̅и,
оужаляса ѡдз, вз себѣ рыдѡше:
тrepѣц̅ѣ плѡчѣ нечлѣнннѣа ѡпостѣаи,
бн̅жд̅ невиднмаго, тл̅ннѡ борѡца мѡ.
тѣмже и ѡхже дер̅жд̅, зоб̅дтз:
слава х̅рт̅е коискр̅һію твоєм̅ѣ.

Boh Hospód'

L1816
 Б^о ГО-СПО́ И́ ІА--ВН--СА́ Н^а́,

J672
 Б^о ГО--СПО́ И́ ІА--ВН--СА́ Н^а́,

L1709, ZM, KI
 Б^о ГО--СПО́ И́ ІА--ВН--СА́ Н^а́,

SI
 Б^о ГО-- --СПО́ И́ ІА-ВН-СА́ Н^а́,

L1816
 Б^а́-ГО--САО-В^е Г^оА-ДЫ́ ВЗ́ И́-МА́ ГО-ПО-- --НЕ.

J672
 Б^а́-ГО--САО-В^е Г^оА-ДЫ́ ВО́ И́-МА́ ГО-ПО--НЕ.

L1709
 Б^а́-ГО--САО-В^е Г^оА-ДЫ́ ВЗ́ И́-МА́ ГО--ПО-- --НЕ.

KI, ZM
 Б^а́-ГО--САО-В^е Г^оА-ДЫ́ ВЗ́ И́-МА́ ГО--ПО-- --НЕ.

SI
 Б^а́-ГО-САО-В^е Г^оА-ДЫ́ ВЗ́ И́-МА́ ГО-ПО--НЕ.

Tropár

Tropár s nápevom ruténskeho „Krasotí d'ívstva“ nachádzame v KI a ZM; rozdiely ZM voči KI sú zanedbateľné a uvádzame ich vpravo.

KI

ΔΑ ΒΕ- - -ΣΕ-ΛΑ-ΣΑ ΗΕ-ΒΕ-ΗΛ-Α, Η ΔΑ ρΑ-Δλ- ΙΥ- - -ΣΑ ΖΕ- -ΗΛ- Α

KI

ΙΑ-ΚΟ ΣΟ-ΤΒΟ-ΦΗ ΔΕ-ΦΑ-Βλ ΜΥ-ΠΕ-ΙΟ ΣΒΟ- -Ε-ΙΟ ΓΟ-ΠΟ

ZM:

ΔΕ-ΦΑ-Βλ

KI

ΠΟ- ΠΡΑ ΣΜΕ-ΤΙ-ΙΟ ΣΜΕ ΠΕ- ΒΕ- - -ΗΕ Η ΜΕ- ΒΥ ΒΥ

KI

Η ΨΕ- - -ΒΑ Δ-ΔΟ-ΒΑ Η- ΒΑ-ΒΗ Ε ΗΛ

ZM:

Ε ΗΛ

KI

Η ΠΟ-ΔΑ ΜΙ-ΦΟ- -ΒΗ ΒΕ- -ΑΙ- ΙΟ ΜΗ- - - ΑΟ.

Krasotí d'ívstva

Melódia samopodobenu je v podstatných črtách rovnaká od 17. storočia až po prostopenie. Nápev KI je zhruba zhodný s I80, takže uvádzame iba odchýlky a poslednú frázu. Vorobkevičov „ruský“ nápev je až na detaily zhodný s L1816 a nespomíname ho.

L1709

КѲА-СО- - ГІ ДѢ-СѢА ТВО-Е-ГО Ѡ ПРЄ-СВІ- -ТАО ЧИ-СТО-ГІ ТВО- Ё

J1037

КѲА-СО- - -ГІ ДѢ-СѢА ТВО-Е-ГО Ѡ ПРЄ- СВІ- -ТАО ЧИ-СТО- ГІ ТВО- Ё

I80

КѲА-СО- - - -ГІ ДѢ-СѢА ТВО-Е-ГО Ѡ ПРЄ-СВІ-ТАО ЧИ- - -СТО- -ГІ ТВО- Ё

КІ
ТВО- Ё

J056

КѲА-СО-ГІ ДѢ-СѢА ТВОЕГО ПРЄ-СВІ-ТАО ЧИ-СТО- ГІ ТВО- Ё

L1816

КѲА-СО-ГІ ДѢ- - СѢА ТВОЕ-ГО Ѡ ПРЄ-СВІ-ТАО ЧИ- - -СТО- ГІ ТВО- Ё

Choma

КѲА-СО- - - -ГІ ДѢ-СѢА ТВО-Е-ГШ Ѡ ПРЄ-СВІ- -АО ЧИ- СТО- -ГІ ТВО- Ё

Bokšay

КѲА-СО- - - -ГІ ДѢ-СѢА ТВО-Е-ГШ Ѡ ПРЄ-СВІ- -АО ЧИ- -СТО- -ГІ ТВО- Ё

Orosz

КѲА-СО- - - -ГІ ДѢ-СѢА ТВО-Е-ГШ Ѡ ПРЄ- -СВІ- -АО ЧИ- СТО- -ГІ ТВО- Ё

Bobák

КѲА-СО- - - -ГІ ДѢ- СѢА ТВО-Е-ГШ Ѡ ПРЄ-СВІ- -АО ЧИ- СТО-ГІ ТВО- Ё

Krajnyák

A te-szü-zes-sé-ged szép-sé-gén, és ra-gyo-gó tisz-ta-sá- - go-don

L1709

ГЛ- ВѢИ- - -Н̃ ДН- ВЛ-ШЕ-СА ВО-ПІ-А-ШЕ ТИ БО- ГО- РО- - ДН- ЦЕ

J1037

ГЛ- ВѢИ- - Н̃ ОУ-ДН-ВЛ- ШЕ- СА ВО-ПІ-А-ШЕ ТИ БО-ГО-РО- - - ДН- - - -ЦЕ

I80

ГЛ- ВѢИ- - - -Н̃ ДН-ВЛ-СА ВО-ПІ-А-ШЕ ТИ БО- -ГО-РО- -ДН- ЦЕ

KI -ДН- ЦЕ

J056

ГЛ- ВѢИ-Н̃ ДН-ВЛ-СА ВО-ПІ-А-ШЕ ТИ БО- ГО- РО- - ДН- ЦЕ

L1816

ГЛ- ВѢИ-Н̃ ДН- -ВЛСА ВОПІ-А-ШЕ ТИ БО- ГО-РО- - -ДН- ЦЕ

Choma

ГЛ- ВѢИ- - - -Н̃ ДН-ВЛ-СА ВО-ПІ-А-ШЕ ТИ БО- -ГО- - -РО-ДН-ЦЕ

Bokšay

ГЛ- ВѢИ-Н̃ ДН-ВЛ-СА ВО-ПІ-А-ШЕ ТИ БО- -ГО- - -РО-ДН-ЦЕ

Orosz

ГЛ- -ВѢИ- - - -Н̃ ДН-ВЛ-СА ВО-ПІ-А-ШЕ ТИ БО- -ГО- -РО- - - - -ДН-ЦЕ

Bobák

ГЛ- ВѢИ- - - -Н̃ ДН-ВЛ-СА ВО-ПІ-А-ШЕ ТИ БО- -ГО- - -РО-ДН-ЦЕ

Krajnyák

el-cso-dál-koz-va Gá-bor így ki-ál-tott hozzád, Istenszülő

L1709

кѦ- -ю ТИ ПО-ХВА-ЛѦ ПѦИ-НЕ-СѦ ДО- ТО- -НѦ,

J1037

кѦ- ю ТИ ПО-ХВА-ЛѦ ПѦИ-НЕ-СѦ ДО- -ТО- -НѦ- -ю,

I80

кѦ- -ю ТИ ПО-ХВАЛѦ ПѦИ-НЕ-СѦ ДО- -ТО- -НѦ- -ю,

KI

кѦ- -НѦ- -ю,

J056

кѦ- -ю ТИ ПО-ХВАЛѦ ПѦИ-НЕ-СѦ ДО- -ТО- -НѦ- -ю,

L1816

кѦ- -ю ТИ ПО-ХВА-ЛѦ ПѦИ-НЕ-СѦ ДО- -ТО- -НѦ- ю,

Choma

кѦ- -ю ТИ ПО-ХВА-ЛѦ ПѦИ-НЕ-СѦ ДО- -ТО- НѦ- ю,

Bokšay

кѦ- -ю ТИ ПО-ХВА-ЛѦ ПѦИ-НЕ-СѦ ДО- -ТО- НѦ- ю,

Orosz

кѦ- -ю ТИ ПО-ХВА-ЛѦ ПѦИ-НЕ-СѦ ДО-ТО- -НѦ- -ю,

Bobák

кѦ- - -ю ТИ ПО-ХВА-ЛѦ ПѦИ-НЕ-СѦ ДО- -ТО- НѦ- ю,

Krajnyák

Mi-nő-mél-tó di-csé-re-tet hoz-zak Ne-ked?

L1709

УТО ЖЕ НА-РЕ-КЪ ТЪ НЕ СМЪ - - Ю И ЧЪ-ДЪ-СА,

J1037

УТО ЖЕ НА-РЕ-КЪ ТЪ НЕ-ДО- - ВЪМЪ И ЧЪ - ДЪ-СА,

I80

УТО ЖЕ АН НА-РЕ-КЪ ТЪ НЕ-ДО- ОУ-МЪ-Ю И ЧЪ- ДЪ-СА,

KI

УТО -ДЪ-СА,

J056

УТО ЖЕ АН НА-РЕ-КЪ ТЪ НЕ- - ВЪ^{uo} И СТУ-Ъ- -СА,

L1816

УТО ЖЕ АН НА-РЕ-КЪ ТЪ НЕ-ДО- -Ъ- МЪ-Ю И ОУ-ЖА-СА-Ю-СА,

Choma

УТО ЖЕ ИАН НА-РЕ-КЪ ТЪ НЕ-ДО-УМЪВАЮ И ОУ-ЖА- -СА-Ю-СА,

Bokšay

УТО ЖЕ АН НА-РЕ-КЪ ТЪ НЕ-ДО-Ъ-МЪ-Ю И ОУ-ЖА- -СА-Ю-СА

Orosz

УТО ЖЕ АН НА-РЕ-КЪ ТЪ НЕ-ДО-Ъ-МЪ-Ю И ОУ-ЖА-СА- - -Ю-СА

Bobák

УТО ЖЕ АН НА-РЕ-КЪ ТЪ НЕ-ДО-Ъ-МЪ-Ю И ОУ-ЖА- -СА-Ю-СА

Krajnyák

Mi- nek is ne-vez-ze-lek Té-ged? Töp-ren-gek és ret-te-gek.

L1709
ГҀ - жҀ Ҁа-ко по-вҀ-аҀ -но ми Ҁ Ҁо - - пи - - ти тҀ - бҀ

J1037
ГҀ - жҀ Ҁа-ко по-вҀ-аҀ -но ми Ҁ Ҁо - - пи - - ю ти

I80
ГҀ - жҀ Ҁа-ко по-вҀ-аҀ -но ми Ҁ Ҁо - - пи - - ю тҀ - бҀ KI

J056
но Ҁа - - ко по-вҀ-аҀ -но ми Ҁ Ҁо - пи - - ю ти

L1816
ГҀ - жҀ Ҁа-ко по-вҀ-аҀ бҀ Ҁо - - пи - - ю тҀ - бҀ

Choma
ГҀ - жҀ Ҁа-ко по-вҀ-аҀ бҀ Ҁо - - пи - - ю тҀ - бҀ

Bokšay
ГҀ - жҀ Ҁа-кш по-вҀ-аҀ бҀ Ҁо - - пи - - ю тҀ - бҀ

Orosz
bez textu

Bobák
ГҀ - жҀ Ҁа-кш по-вҀ-аҀ бҀ Ҁо - - пи - - ю ти

Krajnyák

Az- ért a-mint rendeltetett nekem, ki-ál-tok hozzád:

L1709

QA - DZ - CA YH - TA - A DZ - - BO MA - - - TH.

J1037

QA - DZ - CA OBE-QA-DO-BA-HA-A GO - - PO STO - - BO-YU.

I80

QA - DZ - CA YH - TA - A DZ - - BO H MA - - - TH.

KI

QA - DZ - CA YH - TA - A DZ - - BO H MA - - TH, DZ - - BO H MA - - - - TH.

J056

QA - DZ - H - CA OBE - QA - DO - BA - HA - - - A, OBE - QA - DO - - - BA - - HA - - - - - A.

L1816

QA - - DZ - CA YH - TA - A DZ - - BO H MA - - - - TH.

L1816*

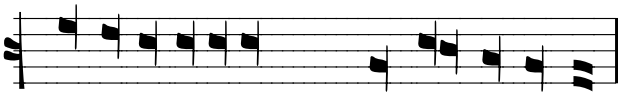
QA - - DZ - CA YH - TA - A DZ - - - - - - - - BO H MA - - - TH.

Choma

QA - DZ - CA YH - TA - A DZ - - BO H MA - TH. → rovnako Orosz, Bokšay

Bobák

QA - DZ - CA YH - TA - A DZ - - BO H MA - TH.

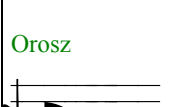

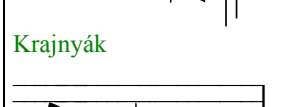
Krajnyák

Üd-vöz-légy, Ma-laszt-tal-tel-jes.

Analýza nápevu

Melódiu samopodobenu generuje jediná iteratívna formula, ktorú označíme K. Tá je naprieč všetkými prameňmi takmer rovnaká, ide teda o mimoriadne stabilný nápev. V prostopení sa vo väčšej miere využíva rozvoj deklamácie (úsek 2.) nad tónom *c*, ktorý je v starších RI len naznačený. V časti 3. prostopenie zjednodušuje melódiu na jej kosť. V kadencii (úsek 4.) Bokšay a Choma nadväzujú na J672, teda na karpatskú tradíciu rozdrobujúcu tóny *cb*.

K	1.	2.	3.	4.
    <p data-bbox="235 743 267 772">SI</p> <p data-bbox="235 898 316 928">L1709</p>	 <p data-bbox="467 732 544 762">J1037</p> <p data-bbox="467 888 527 917">J056</p>	 <p data-bbox="829 617 906 646">L1816</p>	 <p data-bbox="1029 743 1187 772">L1816? J1037</p> <p data-bbox="1029 1024 1089 1054">J672</p>	
    <p data-bbox="235 1308 316 1337">Bobák</p> <p data-bbox="235 1463 342 1493">Krajnyák</p> <p data-bbox="235 1619 310 1648">Orosz</p>	 <p data-bbox="467 1308 553 1337">Bokšay</p> <p data-bbox="467 1619 544 1648">Orosz</p>	 	 <p data-bbox="1029 1308 1117 1337">Choma</p> <p data-bbox="1029 1463 1105 1493">Bobák</p> <p data-bbox="1029 1619 1138 1648">Krajnyák</p>	

Nástup „Krasotí d'ívstva“ sa podobá na „Skóro predvari“ 4. hlasu a „prešovská“ línia prostopenia (Bobák, Krajnyák) presne rovnako skrakuje klesanie *baGF* na *baF*. Táto podobnosť stiera rozdiely medzi 3. a 4. hlasom, ide však o jav, ktorý sa tiahne byzantskou tradíciou oddávna, stačí uviesť zhodnú melódiu gréckych kondakov 3. a 4. hlasu, ktoré majú práve tento typický nástup *baGF*.²

Iteračný cyklus sedáľnu „Krasotí d'ívstva“ má väčšinou tvar KK...K Ky Kz, teda posledné dve frázy sú osobitné. Predposlednú frázu iba v L1709 a J1037 tvorí bežná formula K, v ostatných prameňoch tu stojí **Ky** – skrátaná K, ktoré je akoby zastavená uprostred deklamácie:

The image displays six musical staves, each representing a different source. The sources are labeled on the left: J056, I80, L1816, Bokšay, Choma, Orosz, and Bobák. Each staff shows a melodic line with notes and stems, illustrating the 'baGF' pattern. The notation is in a simplified style, with notes represented by black squares and stems by vertical lines. The sources show variations in the melodic line, but all illustrate the 'baGF' pattern.

Posledná formula **Kz** je naopak (podobne ako v prípade melódie ruténskych sedáľnov!) skrátaná formula K začínajúca až od úseku 2 a v prostopení dokonca nadväzuje na Ky akoby šlo o jednu formulu s výraznejšie rozvinutou deklamáciou.

Niekoľko RI a všetky pramene prostopenia uvádzajú Kz s bežný záverom, aký má formula K (až na záverečnú prevodku, ktorá prekenuje tóny *F*, *b*). Určité spomalenie kadencie (úsek 4. v K) nachádzame v melódii pre „Boh Hospód“ a v tropároch:

The image shows a single musical staff with a melodic phrase. The notes are represented by black squares and stems by vertical lines. The phrase consists of a sequence of notes that descend and then ascend, illustrating the 'baGF' pattern.

Samotný sedáľen má vo väčšine RI predĺžený záver **Kz*** rôznych typov a s rôznymi finálami, z čoho vidíme istú nejednoznačnosť v ukotvení 3. hlasu.

² Príčinou tohto javu môže byť pôvod sedáľnových nápevov v „kondakárnej“ tradícii, ktorá reálne využívala len 6. módov. 3., 7. hlas sa v nej prakticky nevyskytoval, alebo ak áno, využíval melódie z iných hlasov.

L1709 ako jediný zakončuje sedálen tónom *c*, čo je teoreticky správny základný tón 3. hlasu a končia sa ním bežné sedálne. Na rozdiel od nich však samopodoben predstavuje duálnu, o terciu nižšiu melodiku, takže finála *c*, bez paralely v iných prameňoch, je pravdepodobne umelo zavedený nový prvok. J1037 ako jediný sa končí tónom *b* podľa vzoru novších „opravených“ nápevov tropárov.

2. 3. 4z.

L1709

J1037

Ostatné tri pramene sa zhodujú na finále *F*, ktorá je v súlade s nižšou melodikou sedálen. Azda pod vplyvom irmologického spevu sa základný tón troparických spevov zmenil z *c* na *F*, teda 3. hlas sa „plagalizoval“. Posledné tóny dlhého záveru s finálou *F* však majú zreteľnú analógiu v bukovinskej novobyzantskej tradícii, takže dlhý záver s finálou *F* nie je ruténskou invenciou.

4z.

L1816 – tropár

KI

J056

L1816

Urs (Krasoří...)

Pôvod melódie

Viacere z rukopisov (napr. J056) označujú nápev „Krasotí d'ívstva“ ako „bulharský“. Jeho nástup *baGF* je typický pre sedálny a kondaky 3. a 4. hlasu v novobyzantskej a čiastočne aj v ruténskej tradícii.

V rámci ruténskej tradície je však tento sedálen, navzdory prvému dojmu, presnou analógiou troparickej melódie. To môžeme presvedčivo a zároveň stručne demonštrovať na speve „Boh Hospód“³:

Boh Hospód³: L1709 – troparický // J672 – na podoben „Krasotí d'ívstva“

БѠ ГО - - СПО Ѡ ІІ ІА - - ВН - - СА НА,
 БѠ ГО - - СПО Ѡ ІІ ІА - - ВН - - СА НА,
 БѠ-ГО - - СЛО-ВѠ ГРА-ДѠ КЗ ІІ-МА ГО - - ПО- - - НѠ.

Z hľadiska rytmiky a melodických kontúr sa oba nápevy vo veľkej miere zhodujú. V nástupe (1.) je rozdiel tónu až tercie³, deklamačný úsek (2.) je zhodný a len v časti 3. sa melódie rozchádzajú. Kadencie (4.) sa v podstate zhodujú – rozchádzajú sa až na konci, keď tropár stúpa k základu *c*, zatiaľčo samopodoben zostúpi k svojej báze *F*.

1. 2. 3. 4.
 L1709 – tropár
 J672 – „Krasotí d'ívstva“

³ L1816 a novšie haličské tropáre majú nástup takisto od tónu *b*.

Pri porovnaní s troparickou melódiou z L1816 sa ukazuje podobnosť aj z iného uhla:

The image shows a comparison of two musical staves. The top staff is labeled 'L1816 - tropár' and the bottom staff is labeled 'L1816 - „Krasoť d'ívstva“'. Both staves have four vertical cyan bars highlighting specific melodic segments, numbered 1, 2, 3, and 4. Red arrows point to corresponding notes in both staves, showing their similarity. The notes are primarily eighth and sixteenth notes with stems pointing up or down.

Okrem melodickej podobnosti môžeme konštatovať pri vybraných prameňoch aj podobu vo výstavbe celkovej melódie, čo sa dá demonštrovať priamo na posledných dvoch riadkoch tropárového textu:

This block contains three pairs of musical staves. Each pair compares a troparic melody (top staff) with a melody from 'Krasoť...' (bottom staff). The first pair is labeled 'L1816 - troparický' and 'KI - „Krasoť...“'. The second pair is labeled 'L1816 - troparický' and 'KI - „Krasoť...“'. The third pair is labeled 'L1816 - troparický' and 'KI - „Krasoť...“'. Each staff includes a line of text in Church Slavonic with musical notation above it. The text for the first pair is: 'І҃ЗЪ Ч҃СѢ - - - ВѦ Ѧ-ДО-ВѦ І҃ЗЪ-ВѦ - - - ВН НѦ'. The text for the second pair is: 'І҃ ПО-ДА-ДЕ МІ-РО-ВН ВЕ-ЛІ-Ю МН-ЛО.'. The text for the third pair is: 'І҃ ПО-ДА МІ-РО-ВН ВЕ-ЛІ-Ю МН- - - ЛО.'. The musical notation shows the pitch contour and rhythm of the text.

Všetky uvedené porovnania presvedčivo dokazujú esenciálnu príbuznosť troparickej melódie 3. hlasu BR a samopodobenu „Krasoť d'ívstva“. Použitie oboch melódií na spev tropárov prezrádza, že v skutočnosti tu ide o dve alternatívne tropárové melódie. Použitie jednej z nich na spev samopodobenu je len náhradou chýbajúcej melódie.

Troparická melódia s finálou *c* vychádza z byzantskej psalmódie a je pravdepodobne staršia. Predpokladáme, že nápev „Krasoť d'ívstva“ je novším variantom, pričom zníženie finály o kvintu sa možno realizovalo pôvodne iba v časti formúl (porov. rumunský nápev). Treba však zdôrazniť, že takáto *c-F*-dualita finály má svoj pravzor v systéme byzantských formúl 12.-14. storočia (napr. #taganec, #zadevec).

Rumunský nápev

V rumunských zborníkoch nachádzame väčšinou spev „Krasoří d'vstva“ s novšou byzantskou melódiou. Jedinou výnimkou je Cunțanu, ktorého nápev nesie zreteľné črty ruténskej „bulharskej“ melódie.

Cun De frum-se- -ța fe-cio- -ri- - -ei ta- - - - -le

Cun și de prea lu-mi-na-ta cu-ră-ți- - -a ta,

Cun Ga-vri-il mi-rân-du'se, a stri-gat ți-e Năs-că-toa-re de Dum- - - -ne-zeu:

Cun Ce lau- - -dă vred-ni-că voi a- -du-ce ți- - - -e,

Cun sau ce te voi che-ma, nu mă pri-cep și mă mi- - - -nu- nez.

Cun Pen-tru a- -cea-sta, pe-cum mi s-a porun-cit, strig ți- - - -e:

Cun Bu-cu-ră-te ce-ea ce ești pli- - - -nă de Dar.

Napriek nepravidelnostiam spôsobeným snahou aplikovať nápev na dlhý rumunský text vidno, že melódia je iteratívna. Na rozdiel od ruténskej verzie však má dvojformulové jadro, v ktorom sa striedajú finály *c* a *F*.

V nápeve môžeme identifikovať nasledujúci model formúl:

Formula K_c

Three staves of musical notation for Formula K_c. The first staff has a cyan vertical highlight. The second staff has a grey vertical highlight. The third staff has a grey vertical highlight.

Formula K_F

Four staves of musical notation for Formula K_F. The first staff has a cyan vertical highlight. The second staff has a yellow vertical highlight. The third staff has a yellow vertical highlight. The fourth staff has a green vertical highlight, a small 'b' symbol, and a grey vertical highlight.

Formula K_c v nástupe využíva rovnaký zostup *baGF* ako ruténske melódie. Jej kadencia však pripomína skôr tropárový a bežný sedáľnový nápev 3. hlasu. Formula K_F je zase typická svojou ustálenou kadenciou, ktorá sa na rozdiel od ruténskej spúšťa až z tónu *d*.

Formula K (R1)

One staff of musical notation for Formula K (R1) with a cyan vertical highlight and a yellow vertical highlight.

K_c+K_F

Two staves of musical notation for K_c+K_F. The first staff has a cyan vertical highlight. The second staff has a yellow vertical highlight and a grey vertical highlight.

Formula K (Bokšay)

One staff of musical notation for Formula K (Bokšay) with a cyan vertical highlight and a blue vertical highlight.

Rumunský nápev sa teda líši od ruténskeho striedaním dvoch variantov formuly K a tým predstavuje určitý kompromis alebo vývojový prechod medzi starým a „plagializovaným“ tropárovým nápevom.

Analógiou striedavej štruktúry formúl K_F a K_c však môže byť dvojica K_y a $K(z)$ na konci ruténskych nápevov, zvlášť tých novších:

$K_c+K_F // K_y+K$

Štruktúra nápevu

Nápev prostopenia je na začiatku dvakrát hustejší oproti starším ruténskym melódiám:

RI	K	//	K K K	//	K	K(z)
Prostopenie	K+K	//	K K K	//	K_y	$K(z)$
Cunțanu	K_F+K_c	//	$K_F K_c K_F$	//	K_c	K_F

Tieto rozdiely majú analógiu v byzantských variantoch. So štruktúrou RI sa zhodujú bukovinskí Vorobkevič (gr. nápev), Ursuleac, a bulharský Amvrosij. Štruktúra nápevu prostopenia sa zhoduje s pochrysanthovskými gréckymi prameňmi, s bulharským Todorovom, ale aj s rumunským variantom melódie BR.